

PYTANIA I ODPOWIEDZI

– ROZWÓJ GA (gospodarstw agroturystycznych)

źródło: <https://pswpr.malopolska.pl/dokumenty/4155-pytania-i-odpowiedzi-dla-kgd>

1. rozwój gospodarstw agroturystycznych: Czy będzie weryfikowane jak długo trzeba być rolnikiem (małżonkiem, domownikiem) i jak długo trzeba być rolnikiem w danej lokalizacji gospodarstwa na obszarze LSR?

Na podstawie dokumentu Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR, rozdział IV.2.1 Dodatkowe warunki podmiotowe obowiązujące dla poszczególnych zakresów wsparcia.

W zakresie rozwój GA (rozwijanie gospodarstw agroturystycznych) pomoc przyznaje się, jeżeli:

- 1) wnioskodawca jest rolnikiem albo małżonkiem rolnika albo domownikiem z małego gospodarstwa rolnego,
- 2) wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc na rozwój GA, w ramach PS WPR,
- 3) upłynęło co najmniej 2 lata od dnia wypłaty pomocy na operację na start GA, w ramach PS WPR,
- 4) wnioskodawca wykaże, że w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia WOPP wykonywał łącznie co najmniej przez 365 dni działalność, o której mowa art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo przedsiębiorców, potwierdzoną wpisem do gminnej ewidencji innych obiektów hotelarskich zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy o usługach hotelarskich.

Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia WOPP:

- 1) posiada miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej oznaczone adresem wpisanym do CEIDG na obszarze wiejskim objętym LSR lub miejsce wykonywania działalności w ramach

pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą fizyczną,

2) posiada siedzibę lub oddział, które znajdują się na obszarze wiejskim objętym LSR – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną.

2. Czy wnioskodawcą może być rolnik zatrudniony na podstawie umowy o pracę,

Wykonywanie pracy na podstawie umowy o pracę wiąże się z objęciem takiej osoby obowiązkowym ubezpieczeniem ZUS, wynikiem czego jest utrata uprawnień w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Osoba, która uprawia gospodarstwo rolne, co do zasady jest objęta ubezpieczeniem rolniczym (KRUS). Jednak dzieje się tak, gdy rolnik nie ma dodatkowych umów lub nie pozostaje w innych stosunkach prawnych wywołujących obowiązek ubezpieczenia w ZUS-ie. Zwykle wykonywanie działalności stanowiącej tytuł do ubezpieczeń w ZUS-ie wyklucza rolnika z ubezpieczenia w KRUS-ie, jednak istnieją wyjątki od tej zasady.

Jedynym dozwolonym przypadkiem, który nie spowoduje tak negatywnych konsekwencji dla rolnika podejmującego pracę, jak utrata świadczeń w KRUS-ie, jest zatrudnienie na podstawie umowy zlecenie. Jednakże oprócz tego należy spełnić jeszcze jeden konieczny warunek – wysokość przychodu zleceniobiorcy - rolnika nie może przekroczyć kwoty równej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę.

Reasumując zatrudnienie na podstawie umowy o pracę skutkuje wyłączeniem spod ubezpieczenia społecznego w KRUS-ie i objęciem ubezpieczeniem w ZUS- ie. Inaczej jest w przypadku zawarcia umowy zlecenia – tu po spełnieniu warunków można pozostać ubezpieczonym w KRUS-ie.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników Art. 5a. [Prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej] Rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

1) złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności;

- 2) jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym;
- 3) nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 4358 zł.

3. Czy możliwe jest bycie ubezpieczonym w ZUS, jeśli posiada się gospodarstwo rolne

Tak jest możliwe bycie ubezpieczonym w ZUS, jeśli posiada się gospodarstwo rolne.

Rolnik spełniający wymienione warunki, może prowadzić działalność i odprowadzać składki do KRUS-u. Musi jednak pamiętać o tym, aby po rozliczeniu roku podatkowego, do 31 maja każdego roku, złożyć w KRUS-ie zaświadczenie z urzędu skarbowego o wysokości należnego podatku za poprzedni rok. Jeśli kwota podatku przekroczy roczną kwotę graniczną lub termin, w którym należy złożyć zaświadczenie zostanie przekroczony, ubezpieczenie ustanie z dniem, od którego zainteresowany zobowiązany był złożyć zaświadczenie.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników art. 5b.

1. Ustawy o ubezpieczeniu rolników- Rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1230, 1429, 1672 i 1941), lub powołania do rady nadzorczej, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie wykonywania umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, lub pełnienia funkcji w radzie nadzorczej, pomimo objęcia go z tego tytułu innym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przychód osiągany z tego tytułu w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę, ustalonemu na podstawie odrębnych przepisów.

4. Co z zakupem samochodu (otwarcie/rozwój) oraz pojazdów budowlanych, lawet itd.? Jaki procent dofinansowania można na nie przeznaczyć?

Zgodnie z wytycznymi podstawowymi do kosztów niekwalifikowalnych należą m.in. koszty zakupu używanych maszyn, urządzeń, wyposażenia, w tym również ich instalacji, z wyłączeniem eksponatów w I.13.1 w ramach operacji dotyczących dziedzictwa kulturowego oraz koszty zakupu samochodów osobowych. W związku z powyższym

kosztami kwalifikowalnymi będą koszty zakupu nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia, a także koszt zakupu samochodów ciężarowych.

W wytycznych podstawowych ani w wytycznych szczegółowych nie zostały zawarte ograniczenia dotyczące % udziału kosztów zakupu maszyn czy samochodów ciężarowych w stosunku do pozostałych kosztów kwalifikowalnych.

5. Czy Wnioskodawcą może być rolnik, który pozyskał przysługujące rolnikom dotacje np., na zmodernizowanie budynku, środki w ramach czystego powietrza,

Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność(RLKS) – komponent Wdrażanie LSR rozdział IV.2.1 Dodatkowe warunki podmiotowe obowiązujące dla poszczególnych zakresów wsparcia wskazują iż: W zakresie start GA pomoc przyznaje się, jeżeli: Wnioskodawca jest rolnikiem albo małżonkiem rolnika albo domownikiem z małego gospodarstwa rolnego, Wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc na działalność tego samego rodzaju w zakresie: Start GA w ramach PS WPR. W zakresie rozwój GA pomoc przyznaje się, jeżeli: Wnioskodawca jest rolnikiem albo małżonkiem rolnika albo domownikiem z małego gospodarstwa rolnego, Wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc odpowiednio na rozwój GA, w ramach PS WPR, upłynęło co najmniej 2 lata od dnia wypłaty pomocy na operację na start GA w ramach PS WPR, Zgodnie z powyższym nie ma zastrzeżeń, aby Wnioskodawca będący rolnikiem, który pozyskał przysługujące dotacje dla rolników np. na zmodernizowanie budynku, środki w ramach czystego powietrza starał się o przyznanie pomocy w ww. zakresie. Należy pamiętać iż w ramach Funduszy Europejskich nie jest możliwe podwójne finansowanie wydatków. Zakaz podwójnego finansowania wydatków wynika m.in. z rozporządzenia Parlamentu

Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (art. 37 ust. 7-9 oraz art. 65 ust. 11). Przedmiotowe zapisy informują o tym, że podwójne finansowanie dotyczy sytuacji, gdy ten sam wydatek w części lub w całości zostanie sfinansowany ze środków pochodzących z co najmniej jednego funduszu, programu, instrumentu, czy inicjatywy wspieranej przez unijny budżet.

6. Czy uprawy/hodowla mają być określonej ilości/wielkości czy ich powierzchnia nie ma znaczenia?

Zgodnie z Wytycznymi szczegółowymi w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–

2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR, rozdziałem III. Informacje ogólne, punktem 5, ppkt.2
Pomoc przyznaje się w następujących zakresach wsparcia:

Rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych poprzez Start GA i rozwój GA, przy czym za małe gospodarstwo rolne uznaje się gospodarstwo, którego powierzchnia gruntów rolnych jest mniejsza od średniej wielkości powierzchni gruntów rolnych w kraju w 2023 r, wyrażona w ha fizycznych, a w przypadku województw gdzie średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym jest wyższa za małe gospodarstwo przyjmuje się, gospodarstwo o powierzchni gruntów rolnych mniejszej niż średnia w tym województwie; określoną na podstawie informacji ogłaszanej przez Prezesa ARiMR na podstawie przepisów o PS WPR za rok 2023. W województwie małopolskim za małe gospodarstwo rolne przyjmuje się gospodarstwo, którego powierzchnia jest mniejsza niż 11,42 ha.

7. Czy Wnioskodawca który ma swoje gospodarstwo rolne w miejscowości A może prowadzić agroturystykę u rodziców którzy posiadają gospodarstwo rolne w miejscowości B

Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR rozdział IV.3 Warunki przedmiotowe wskazują iż:

W przypadku gdy operacja jest inwestycją trwale związaną z nieruchomością, pomoc przyznaje się, jeżeli jest realizowana:

- 1) na obszarze objętym LSR;
- 2) na nieruchomości będącej własnością wnioskodawcy lub do której wnioskodawca posiada tytuł prawny do dysponowania na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy przez okres ubiegania się o przyznanie pomocy na operację, okres realizacji operacji oraz okres związania celem.

Mając na uwadze powyższe jeżeli Wnioskodawca będzie posiadał tytuł prawny do dysponowania nieruchomością (dzierżawa, najem) na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy przez okres ubiegania się o przyznanie pomocy na daną operację oraz przez okres realizacji operacji i okres związania celem to może prowadzić agroturystykę u rodziców, którzy posiadają gospodarstwo rolne w miejscowości B.

Należy jednak pamiętać, iż zgodnie z przepisami unijnymi, zakazane jest dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, w odniesieniu, do których stwierdzono, że sztucznie stworzyli warunki, aby uzyskać korzyści sprzeczne z celami systemu wsparcia.

8. Czy w gospodarstwie muszą być fizycznie prowadzone uprawy roślin czy też hodowla zwierząt, czy np. posiadanie w gospodarstwie łąk i ich regularne

koszenie bez prowadzenia jakiegokolwiek dodatkowej uprawy roślin będzie uznane za spełnienie warunku

Art. 4 ust.2 i 3 ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

(UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 wskazuje, iż:

Działalność rolniczą definiuje się w taki sposób, aby oznaczała działalność umożliwiającą przyczynianie się do dostarczania dóbr prywatnych i publicznych poprzez co najmniej jedno z poniższych działań:

- a) wytwarzanie produktów rolnych obejmujące działania takie jak chów zwierząt lub uprawa, w tym w drodze użytkowania torfowisk - przy czym produkty rolne oznaczają produkty wymienione w załączniku I do TFUE, z wyjątkiem produktów rybołówstwa - a także bawetnę i zagajniki o krótkiej rotacji;
- b) utrzymywanie użytków rolnych w stanie, dzięki któremu nadają się one do wypasu lub uprawy, bez konieczności podejmowania działań przygotowawczych wykraczających poza użycie zwykłych metod rolniczych i zwykłego sprzętu rolniczego.

Użytek rolny definiuje się w taki sposób, aby oznaczał użytek, w którego skład wchodzi grunty orne, uprawy trwałe i trwałe użytki zielone, również w przypadku gdy stanowią one systemy rolno-leśne na danym obszarze. Państwa członkowskie doprecyzowują terminy "grunty orne", "uprawy trwałe" i "trwałe użytki zielone" z zachowaniem następujących elementów:

- a) grunty orne oznaczają grunty uprawiane w celu produkcji roślinnej lub obszary dostępne do produkcji roślinnej, ale ugorowane; ponadto obejmują one - w okresie, w którym ma zastosowanie dane zobowiązanie - grunty uprawiane w celu produkcji roślinnej lub obszary dostępne do produkcji roślinnej, ale ugorowane, które są odłogowane zgodnie z art. 31 lub 70 niniejszego rozporządzenia lub z art. 22, 23 lub 24 rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 36, lub art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 37, lub art. 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 38;
- b) uprawy trwałe oznaczają uprawy niepodlegające zmianowaniu upraw, inne niż trwałe użytki zielone i pastwiska trwałe, które zajmują grunty przez okres pięciu lat lub dłużej i dają powtarzające się plony, w tym szkółki i zagajniki o krótkiej rotacji;
- c) trwałe użytki zielone i pastwiska trwałe (zwane łącznie "trwałymi użytkami zielonymi") oznaczają grunty, które są wykorzystywane do uprawy traw lub innych

zielnych roślin pastewnych rozsiewających się naturalnie (samosiewnych) lub uprawianych (wysiewanych) i które nie były objęte zmianowaniem upraw danego gospodarstwa przez okres co najmniej pięciu lat, oraz - w przypadku gdy państwa członkowskie tak postanowią - nie były zaorane, uprawiane, ani ponownie obsiane innymi rodzajami traw lub innymi zielnymi roślinami pastewnymi przez okres co najmniej pięciu lat. Mogą one obejmować inne gatunki, takie jak krzewy lub drzewa, które nadają się do wypasu, a także - w przypadku gdy państwa członkowskie tak postanowią - inne gatunki, takie jak krzewy lub drzewa, które służą do wytwarzania paszy dla zwierząt, pod warunkiem że zachowano przewagę traw i innych zielnych roślin pastewnych. Należy jednakże pamiętać, iż gospodarstwo musi podlegać kategoryzacji i spełniać wymogi.

9. Mąż prowadzi agroturystykę i chciałby się ubiegać o środki na rozwój gospodarstwa agroturystycznego, żona prowadzi naukę jazdy konnej i chciałaby się ubiegać o środki na założenie zagrody edukacyjnej

Odpowiedź ARiMR

Istnieje możliwość ubiegania się przez dwóch wnioskodawców o pomoc na realizację operacji zlokalizowanych w jednym gospodarstwie. W przykładzie podanym przez samorząd województwa małopolskiego operacje w zakresie rozwój gospodarstw agroturystycznych (GA) oraz start zagrody edukacyjnej (ZE) byłyby komplementarne w stosunku do siebie, dzięki czemu można byłoby uzyskać efekt synergii. Takie operacje mogą stanowić wartość dodaną dla obszaru objętego daną LSR.